

Részösszefoglaló feladatsor

1. Magyarázza meg az alábbi közmondásokat!

Nézd meg az anyját, vedd el a lányát.
Bagoly mondja verébnek, hogy nagyfejű.
Minden csoda három napig tart.
Eső után köpönyeg.
Néma gyerekeknek az anyja sem érti a szavát.

2. Egészítse ki az alábbi közmondásokat!

Tűt keres a _____.

_____jött ember azt mond, amit akar.

Nem jó az _____ a falra festeni.

Minden út _____ vezet.

_____maradjon a kaptafánál!

Egy _____ sem tesz keresztbe.

Szemtelen, mint a _____ légy.

Idegen _____ ékeskedik.

3. Határozza meg az alábbi szövegrészletek rímelését!

Görnyedve várom télen a szobámba,
a tűz körül álmodva csüggeteg,
lángóceánját képzeletbe látva,
mely semmivé hamvasztja a telet.

A gyászmenet jó, s a sötét uton
halvány ajakkal vészkiáltót fuvom.
Könny önti el vonagló képemet,
az őstalányok titka rámmered.
Kérek vigaszt, reményt állhatatlanul,
s siró szavam az éjszakába fül.

Költő,
minden hatalmat egybeöltő,
kit bámul reszkető, üvöltő
főnségébe sok emberöltő: -
a végtelenbe tündökölt ő.

De, hogy a dologra térjek,
Emberemlékezet óta
Állott egy magas diófa,
Díszelő a Pál kertjének.

Bajban van a messze város,
Gyürkőzni kell a Halállal:
Gyürkőzz, János, rohanj, János.

4. Találja meg az alábbi idézetekben a költői eszközöket!

a képeskönyve volt az élet

Egy görbe utcán remegőn
járkálok, mint a temetőn.

Ó élet! sár! láz! csúnya út!
A vége és a mélye rút.

De jó itt, mert ez utca fáj,
és szép, mert téboly ez a táj,
s álarc alól mártír-szemek,
testvér szemei rémlenek.

Kénsárga légbe forróság inog,
őrzöngenek a buja jázminok.

Az elhagyott vasárnap-éjszakán
izzó kohóként ég a klinika.
Zúgnak sötéten a kórházi fák.

A csillagos ég - fényes sírlepel -
reád lehel,
s a mindenséget kézzel éred el.

Úgy nézem a te arcodat, mint egy ős-régi rúnát

Jaj, apró emberek, kis gyilkosok.
Egyik se rosszabb és egyik se jobb.

5. Olvassa el a szöveget és oldja meg a hozzá kapcsolódó feladatokat!

Halálos bogycók

Tavasszal nagy örömmel szemléljük a gyöngyvirág bókolo virágait. Nyár elejére a virágokból zöld bogycók lesznek. Eszünkbe ne jusson bekapni egyet-kettőt!

A tavaszi erdőkben virító, szerény külsejű gyöngyvirág (*Convallaria majalis*) megjelenése ellenére nem válogat az eszközökben. Minden része mérgező, így a levelek, virágok és bogycók elfogyasztása, szopogatása, rácsálása is rosszulhat, több bogycó elfogyasztása pedig akár halált is okozhat.

Egyrészt, avatatlan szemlélő számára a mérgező gyöngyvirág és a szabadon fogyasztható, ízletes medvehagyma (*Allium ursinum*) levele könnyen összetéveszthető. Mivel mindkét növény árnyas erdőkben nő, csak akkor gyűjtsünk leveleket, ha biztosak vagyunk abban, mit szedünk. Szerencsére a medvehagyma levelei hamarabb bújnak elő, mint a gyöngyvirág hajtásai. Míg a medvehagyma levele dörzsölésre fokhagymaszagot áraszt, a gyöngyviráglevél szagtalan. Bár mindkét növénynek hosszúkás levelei és fehér virágai vannak, virágzatuk meglehetősen különböző. Míg a gyöngyvirágnak kis harangocskái vannak, a medvehagymának sok kis csillag alakú virága van. Ha ezek után sem vagyunk biztosak benne, mit találtunk, inkább ne együk meg.

A kertekben is igen gyakori gyöngyvirágnak ugyanis minden része a szív működésre és az emésztésre ható mérgeanyagokat tartalmaz. Fogyasztása hányást, hasmenést, szívritmuszavart, szívmegállást okozhat. Állítólag még a gyöngyvirágot tartalmazó váza vízének elfogyasztása is veszedelmes lehet. A legkomolyabb mérgezést a bogycók okozhatják. Ezek nyár elején még jelentéktelen zöldek, de őszre lassan narancssárgára, vörösre változnak – és így már elég csábítóak egy kisgyerek számára. Ahol kisgyerek van, érdemes még zölden leszedni a természetes szárat, vagy esetleg elvirágzás után lenyírni a gyöngyvirágmezőt.

Abban az irodalom nem egységes, hogy hány bogycó elfogyasztása okozhat halált. Kisgyermekes esetében egyes források szerint már egyetlen bogycó elfogyasztása is végzetes lehet, másutt csak 5 bogycó elfogyasztása után ajánlják a méregtelenítés megkezdését. Ha bizonytalanok vagyunk, mit tegyünk és nincs akut életveszély, érdemes először betelefonálni a mérgezési ügyeletre, ahol segítséget nyújtanak. Ha orvoshoz kell fordulni, a fogyasztott növény részeit mindenképpen vigyük magunkkal!

a. Fogalmazza meg egy összetett mondatban, hogy milyen témáról szól az írás!

b. Írjon legalább 2 jellemzőt, amely a gyöngyvirágot és a medvehagymát megkülönbözteti egymástól!

c. Írjon 3-3 példát az alábbiakra a szövegből!

magas hangrendű: _____

mély hangrendű: _____

vegyes hangrendű: _____

d. Döntse el, hogy igazak vagy hamisan-e az alábbi állítások!

A gyöngyvirág egyetlen bogyójának elfogyasztása senkire sem ártalmas. I / H

A medvehagyma levelének dörzsölése szagtalan. I / H

A gyöngyvirág a vesét és az idegrendszert támadja meg. I / H

Mindkét növénynek hosszúkás levelei és fehér virágai vannak. I / H

e. Határozza meg, hogy az alábbi szavakban milyen hangzótörvények működnek!

okozhat: _____

egységes: _____

rágcsálása: _____

segítséget: _____

magunkkal: _____

szagtalan: _____

f. Írjon 3 példát a szavak toldalékának illeszkedésére, és magyarázza röviden, hogy mi miatt történik a hasonulás!
